



Zo snel mogelijk naar de volgende crisis

Een aspirientje tegen de hoofdpijn. En de goede raad van de dokter om er zo snel mogelijk maar weer hard tegenaan te gaan. Zo zou je de slotverklaring van de G20 samen kunnen vatten. Het is verleidelijk om het voornemen voor hervorming van het financiële systeem te zien als remedie voor de plotselinge ontsteking die de economie heeft opgelopen. Maar nog afgezien van het gegeven dat het slechts om een voornemen gaat en de daadwerkelijke medicijn nog moet worden gekozen, is er geen enkel zicht op het wegnemen van de onderliggende oorzaak.

Al in de eerste bullet wordt met klem het voornemen om de economische groei te herstellen vooropgesteld. En onder punt twee –natuurlijk– de nadruk op het onaangetast geloof in de vrije markt als de ultieme oplossing van alle problemen. Alsof niet de aanstichters van de crisis groot zijn geworden door juist hun markt en hun economie te beschermen.

Saillant is dat enerzijds wel de groeizucht van de financiële markten als oorzaak van de crisis wordt benoemd, maar dat deze enkele alinea's verder weer eufemistisch worden ondergedekt als niet duurzame globale macro-economische uitkomsten.

Het is mooi dat de Millenniumdoelen worden herbevestigd en dat er bewustzijn en voornemen is om ontwikkelingslanden een grotere stem te geven in de belangrijkste financiële instituties. Maar dat geeft hen nog geen enkele garantie dat zij in de volgende groeispurt hun positie structureel kunnen versterken. Want hoewel wat beter gereguleerd, zullen nieuwe geldgolven hun zwakke economieën overspoelen en deze nog afhankelijker maken van oude en nieuwe geldschietsters.

Bovendien gaat het om landen die in meerderheid afhankelijk zijn van een klein mandje producten, meestal grondstoffen. Bij een ongeremde blijvende groei worden die grondstoffen alleen maar schaarser en een steeds aantrekkelijker onderwerp van speculatie. De zwaar wisselende inkomsten die daarvan het gevolg zijn zullen niet alleen de economie van die landen, maar de hele samenleving destabiliseren. Met meestal westerse curatele als gevolg.

Maar ook in de westerse economieën zullen toenemende schaarste en sterk wisselende prijzen een sterk destabiliserend effect hebben. De gevolgen daarvan zullen, analoog aan de internationale orde, het zwaarst terugslaan aan de onderkant van de piramide: het MKB en de middenklasse. Daarmee wordt de economie topzwaar en basis van de samenleving ondermijnd.

Groei is soms goed, maar niet overal en altijd. Het zelfde geldt voor vrijheid van handel. Het ontbreken van enige nuancering van groei en vrijhandel is op zijn zachtst gezegd zorgwekkend. In combinatie met misplaatste opluchting over het passeren van het dieptepunt van deze crisis is de huidige slotverklaring van de G20 waarschijnlijk het beste recept voor een versnelde groei naar een nog zwaardere crisis. Met een doosje aspirientjes in de hand op weg naar een dubbele longontsteking.

Peter van Vliet